

BMSZKI

Budapesti Módszertani
Szociális Központ és Intézményei

Pályázati azonosító: 2024-1-HU01-KA121-ADU-000209463

Web: www.bmszki.hu/projektoldal

Facebook: www.facebook.com/bmszki

Lyon-i tanulmányút – 2025.

készítette: Fehér Boróka

A Lyon-i tanulmányutat a European Platform on Combatting Homelessness (Európai Platform a Hajléktalanság Megszüntetésére Érdekében) európai kezdeményezés keretein belül szervezte a FEANTSA és a Métropole de Lyon, ami Lyon és agglomerációjának regionális önkormányzata¹. A 2025. június 3-4-én megrendezett kétnapos program alatt több előadást hallgathattunk meg a régió és Franciaország hajléktalanstratégiájáról, majd 12-15 fős csoportokban szolgáltatásokat látogattunk meg, melyeket az érdeklődési körünknek megfelelően válogattak ki. A szolgáltatások mind vagy az országos, vagy a regionális stratégiával működnek együtt és innen kapják a finanszírozásukat.

Az első intézmény a [La cantina/L'archipel](#) Villeurbanne² városában, melyet a Mas civil szervezet működtet. Az épület kívülről óvodára emlékeztet, a gyakorlatban pedig „[Harmadik térként](#)” működik. Ezt a fogalmat többször hallottuk a látogatások során: az emberek életének első tere a magánélet, otthona, a második a munkahelye, a harmadik pedig a közösségi tér, amelyből a huszonegyedik századi nagyvárosokban egyre kevesebb maradt. A La Cantina részben családi konyhákat működtet – ezek egymástól elszeparált, nagy légterű, gyerekbarát módon kialakított konyhák, ahol saját konyhával és főzési lehetőséggel nem rendelkező emberek (többségükben a hajléktalanellátás és lakhatási szegénység részeként működő ún. szociális szállodákban³ élők) foglalhatnak kétórás időszavakat, ami alatt egy teljes konyha áll a rendelkezésükre. A főzőedényeket és tartós élelmiszereket, fűszereket a szervezet biztosítja, a friss hozzávalókat (zöldség, hús) a vendégek biztosítják. Azok,

¹ Lyon Franciaország harmadik legnagyobb városa, 522 ezer lakossal, a Métropole területén pedig 2.5 milliónyian élnek.

² Villeurbanne Lyon legnagyobb elővárosa, 162 000 lakossal, metróközlekedéssel, a nagyobb várossal összenőve.

³ Mivel kevés a szociális bérlakás, viszont Franciaországban elfogadták a lakhatáshoz való alapjogot, a hajléktalanságban vagy annak veszélyében élő gyermekes családokat átmenetileg ún. szociális szállodákban is elszállásolhatják. Ezek a kereskedelmi forgalomból kivont, de azokhoz hasonlóan kialakított szállások, fürdőszobás hálósobákat biztosítanak, esetleg folyosónként közös konyahasználattal, amely azonban nyilván nem elég sok család számára.

akik nem tudnak friss hozzávalókat venni, a tartós élelmiszerekből is összeállíthatnak egy melegebédet (pl. spagetti fűszeres paradicsomszósszal), de mindenki szokott hozni saját hozzávalókat. Az épület másik felében (amely még mindig a La Cantina-hoz tartozik) a szomszédság számára is nyitott kávézó működik, társasjátékokkal, könyvekkel, kerti asztalokkal, a piaconál jóval alacsonyabb árakkal. Esténként és hétfőként koncerteket, kulturális eseményeket, szabadidős csoportfoglalkozásokat szerveznek, amelyre bárkit szeretettel várnak (akár helyi lakos, akár valamelyik szociális szálloda vendége). Az intézmény célja a minőségi étkezésen túl a társadalmi integráció, a különböző társadalmi csoportok találkozásának elősegítése. A házban ipari mosó- és szárítógépek is működnek, így a főzéssel egyidőben akár a nagymosás is megoldható. A szociális munkások az intézmény működtetésén túl beszélgetést kezdeményeznek a vendégekkel és ha szükséges, információkkal is tudják őket segíteni. Nyitva tartás heti öt nap, hétfőtől-szerdáig ill. péntek-szombaton.

Az épület udvara ad helyet a [Les Camions du coeur](#) országos civil kezdeményezés helyi csapata ingyenes ételosztásának minden este, akár zuhog az eső, akár havazik, akár meleg van. A szabadtéri rendezvényt sok önkéntes segíti – ők pakolják ki, majd el, minden este a sörpadokat, és ők szolgálják fel a tápláló, meleg ételt. Az önkénteskedő diákokat arra bátorítják, hogy az étel felszolgálása alatt és után beszélgessenek a vendégekkel, s akár a szaktudásuknak megfelelő segítséget is biztosítsanak – pl. francia nyelvtanulás segítése, szociális tanácsadás, masszírozás stb.

A projekt érdekessége: hiánypótló szolgáltatás, vegyes célcsoportnak, közösségi támogatással.

Anya-gyerek lakhatási projekt

A következő intézmény szintén a **Mas** civil szervezet fenntartásában működő **konténerház projekt egyedülálló anyák és gyermekeik számára**, Villeurbanne városában. Az üresen álló, de jó tömegközlekedési kapcsolatokkal rendelkező telekre nyári kempingek számára gyártott könnyűszerkezetes házikókat állítottak fel 2021 év elején⁴. A hajléktalan emberekről és családjaikról való gondoskodás Franciaországban nemzetállami feladat, ám a három éven aluli gyermekek védelme a régiók

kompetenciájába tartozik. A Métropole ezért olyan anyákat tud fogadni, akiknek (legalább egy) gyereke három évesnél fiatalabb. A 20 nm-es miniházakban egy konyhapultos nappali kinyitható kanapéval, egy apró hálószoba és egy zuhanyzó/WC található. Elvileg egy anya max két gyerekkel élhet itt addig, ameddig szüksége van rá, de jelenleg is van háromgyerekes anya a telepen, és olyan is, akinek a gyerekei már elmúltak háromévesek, ám a lakhatásuk nem oldódott meg. Este 10ig lehet látogatót fogadni (sok családnál pl van apa, aki kényszerűségből nem él a családjával), de éjszakára nem maradhatnak. A telepet átláthatatlan léckerítés veszi körbe, mindenki saját kulccsal jön-megy. Hétköznap munkaidőben és esténként vannak segítők a dupla miniház méretű közösségi helyiségben illetve egy irodának berendezett házikóban, hozzájuk lehet fordulni bármilyen ügyes-bajos ügygel, és ők szerveznek (igaz, minimális számban) közösségi programokat. Céljuk, hogy a nők elsősorban ne a telepen töltsék a szabadidejüket, hanem a város különböző ingyenes programjaiba kapcsolódjanak be, amely a társadalmi integrációjukat is elősegítené. Más fenntartók hasonló projektek esetében nagyobb hangsúlyt helyeznek a szabadidős programok helyben történő megszervezésére, illetve a gyerekvigyázásra – sok esetben a nők azért nem tudnak a városban zajló

⁴ A házakat hordozható klímával szerelték fel, melyek azonban a kánikula idején nem biztosítanak elég hűtést. Az újabb projektekben jobban szigetelt, téli-nyári tartózkodásra kitalált házikókat telepítenek.

csoportfoglalkozásokba, tanfolyamokba bekapcsolódni, mert nincsenek természetes támaszaik.

A projekt érdekessége: ideiglenes lakhatási megoldás, közép-távú intézmény kialakításával

Olyan használaton kívüli, de lakóövezeti telkeket keresnek, amelyet várhatóan minimum 3-5 évig tudnak használni. Ha időközben a telek tulajdonost vált és beindul valamilyen ingatlanfejlesztési projekt, a konténerházak egyszerűen átvihetők másik telekre (a gyakorlatban persze a családok átköltöztetése,

bölcsődei, óvodai, iskolai átiratások lebonyolítása nagy munkával és a családok gyökérvesztésével járna – de ilyenre eddig nem volt példa.)

Au tambour! – Nappali melegedő hajléktalan nők számára

A 2020-ban megnyitott intézmény a hét három napján, hétfőtől szerdáig fogadja a hajléktalan nőket. A szolgáltatás egy templom szomszédságában a helyi Caritas épületében működik, melyet heti három napra tud az egyház átengedni a civil szervezetnek. A munkatársak (szakmai vezető, operatív vezető, 2 szociális munkás, szociális asszisztens - mind nő) ugyanakkor főállásban dolgoznak: csütörtökön teamelnek, a fennmaradó időben pedig egyéni beszélgetéseket tartanak, előre egyeztetett időpontban, ügyintéznak, adminisztrálnak, esetleg elkísérik az ügyfeleiket orvoshoz. Egy coworking irodában bérelnak helységet, de gyakran kávézóknak találkoznak egymással és a nőkkel is. Pénteki napokon kirándulásokat, szabadidős programokat is szerveznek. A nappali melegedőben a szokásos szolgáltatásokat biztosítják: zuhanyzási, mosási lehetőség, tea-kávé, menstruációs és higiéniai termékek, ruha, szociális tanácsadás. Rendszeres időközönként **külsős partnereket** is hívnak, egy-egy speciális területről való beszélgetésre, egyéni tanácsadásra – pl. szülésznőt, ápolót, családon belüli erőszak szakértőt, tartózkodási ügyekben jártas jogászt. Fontos cél a társadalmi izoláció csökkentése, a közösségi programokban való részvétel.

A projekt érdekessége: úgy is vállalják a működést, ha nem tudnak a hét mindennapján nyitva tartani, kreatívan beosztva a feladatokat, programokat.

ESCALE SOLIDAIRE

A nappali melegedő/népkonyha/közösségi tér Lyon 2. kerületében található, és a Habitat et Humanisme szervezet működteti. A közösségi terek létrejöttét szintén a harmadik tér koncepciója ihlette: olyan találkozási helyeket akartak kialakítani, ahol a helyi lakosság rászorulóbb és kevésbé rászoruló része találkozhat. Ezek a szolgáltatások sem csak egyféle célcsoportot várnak, hanem bárki betérhet. Az intézmény heti három nap tart nyitva, amikor reggelit, ebédet és vacsorát szolgálnak fel – 8 hasonló szolgáltatást működtetnek a Metropole-on belül, és szabályozva van, hogy egy ember egy héten hányszor kaphat egy adott intézményben meleg ételt. A három étkezést állandó önkéntes stáb készíti elő, szolgálja fel és mosogatja el – a kis kávézószerű teremben két munkatárs és egy fél intézményvezető dolgozik (két intézmény tartozik hozzá), 90 önkéntes támogatásával. Az önkéntesek nagyobb része helyi nyugdíjas, de sok az egyetemista is (akik be tudják számítani a kötelező közösségi munka részeként).

Ahogy a képeken is látszik, a szolgáltatást olyan helyi lakosok is igénybe veszik, akik szeretnék kimozdulni az otthonukból és emberek között lenni, de közterületen élő hajléktalan embereket is ugyanolyan szeretettel várnak. A reggeli (kávé, tea és bagett) ingyenes, a többfogatásos, helyben készített meleg ebéd és vacsora szimbolikus összegbe, 2 euro-ba kerül.

A négy nyitvatartási nap egyikén csak fiatalokat (18-30 közöttieket) várnak vacsorázni – őket térítésmentesen. Elmondásuk szerint Lyon egyetemi városa, drága az élet, és ilyen módon szeretnék az egyetemistákat támogatni.

Az étkezések közti időszakokban a kávézóban különböző kulturális vagy egyéb foglalkozásokat tartanak, szintén önkéntesen vezetésével – pl. tai chi, horgolósakkört, filmklubot, társasjáték kört.

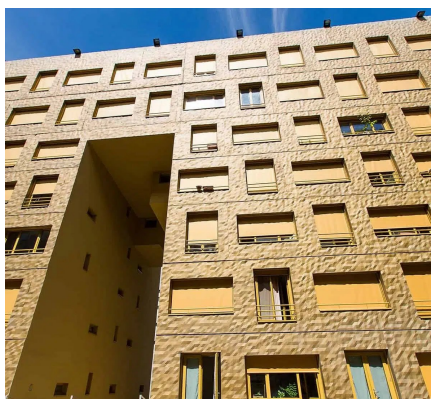
Azokon a napokon, amikor nem biztosítanak étkezést, nem tartanak zárva – a konyhát keddenként a szociális szállodákban élő, saját konyhával nem rendelkező családok használhatják, [előjegyzéses rendszerben](#), szintén a közösségi integráció jegyében. Más napokon pedig a helyi lakosok bérbe vehetik az 57 nm-es teret pl. szülinapi zsúr vagy lakógyűlés megtartására.

A projekt érdekessége: úgy is vállalják a működést, ha nem tudnak a hét mindennapján nyitva tartani, kreatívan beosztva a feladatokat, programokat, illetve a nyitottság a különböző célcsoportok felé.

PENSION DE FAMILLE - Maison des 2 Rives

A szintén a Habitat et Humanisme fenntartásában működő épület valójában egy szociális bérház, ahol 17 önálló garzonlakás és egy közösségi tér várja a rászorultakat. Olyanok költözhetnek ide, akik elmúltak negyven évesek, van önálló jövedelmük és jogosultak szociális bérlakásra, de ezen felül még szeretnének közösségben élni. Egyéneket és párokat is várnak, gyerekek ide nem lehet költözni. Bár mindenki önállóan él, a közösségi tér – két egybenített lakás, egy szép nagy étkező asztallal, nappalival – lehetővé teszi a csoportfoglalkozásokat, közösségi alkalmakat. Ezek közül semmi nem kötelező, mindenki ahhoz csatlakozik, amihez szeretne. A közösségi alkalmak egy része az épületen kívül kerül megrendezésre – pl. egy-egy alkalommal négy fő jelentkezhet egy közös ebédre a közelben lévő Espace solidaire intézményben (lásd fent).

A célcsoport itt is, mint a többi intézményben, vegyes – olyan szociális rászoruló emberek, akik szeretnének a magányosságból kitörni. Vannak, akik szenvedélybetegséggel küzdenek, olyanok is, akiknek pszichoszociális fogyatékoságuk van, tehát ezek nem kizáró okok, de nem is a beköltözés feltételei. Figyelnek arra, hogy egyszerre nem legyen túl sok hasonló problémájú lakó, ami megnehezítené az együttélést. A lakók bérleti díjat fizetnek, amelyet elsősorban lakhatási támogatásból állnak. Addig lakhatnak itt, amíg akarnak – akár életük végéig. Ha megüresedik egy lakás, az önkormányzat tesz javaslatot a paramétereknek megfelelő bérlőre, akit azonban a lakóközösség is meghallgat költözés előtt és övék (illetve a munkatársaké) a végső döntés, hogy befogadják-e a jelentkezőt.

A projekt érdekessége: különböző célcsoportok vegyítése, közösségi integráció egyedülálló emberek lakhatásában.

Egy kakukktojás: Egyéves egyetemi továbbképzési program elsőként lakhatást témakörben

A tanulmányúton való részvétel az Európai Unió támogatásával, a BMSZKI 2024. évi Erasmus+ programjának keretében valósulhatott meg. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre.

Az Európai Unió
támogatásával